TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. lapkričio 12 d.*

Byloje C-351/08

dėl *Bundessozialgericht* (Vokietija) 2008 m. vasario 27 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2008 m. rugpjūčio 4 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Christian Grimme

prieš

Deutsche Angestellten-Krankenkasse,

dalyvaujant

Deutsche Rentenversicherung Bund,

* Proceso kalba: vokiečių.

Bundesagentur für Arbeit,

BGl Bertil Grimme AG Insurance Brokers,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis trečiosios kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai E. Juhász (pranešėjas), G. Arestis, J. Malenovský ir T. von Danwitz,

generalinis advokatas J. Mazák,
posėdžio sekretorius N. Nanchev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. liepos 2 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Christian Grimme, atstovaujamo *Rechtsanwalt* B. Koch,

— *Deutsche Rentenversicherung Bund*, atstovaujamo *Leitender Verwaltungsdirektor* R. Mey,

— *BGI Bertil Grimme AG Insurance Brokers*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* B. Koch,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos E. Traversa ir F. Hoffmeister,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge pasirašyto Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo (OL L 114, 2002, p. 6, toliau – Susitarimas) 1, 5, 7 ir 16 straipsnių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas byloje tarp Ch. Grimme bei pagal Šveicarijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės *BGI Bertil Grimme AG Insurance Brokers* (toliau – *Bertil Grimme*) ir *Deutsche Angestellten-Krankenkasse* (Vokietijos sveikatos draudimo kasa) *Deutsche Rentenversicherung Bund* ir *Bundesagentur für Arbeit* dėl pareigos apdrausti pagal Šveicarijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos narį, vadovaujantį jos filialui Vokietijoje, Vokietijos socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Europos Bendrija bei jos valstybės narės ir Šveicarijos Konfederacija 1999 m. birželio 21 d. pasirašė septynis susitarimus (OL L 114, 2002, p. 6), iš kurių vienas yra aptariamas Susitarimas.

4 Susitarimo konstatuojamosiose dalyse Susitariančiosios Šalys deklaravo:

„Įsitikinusios, kad laisvas asmenų judėjimas per Susitariančiųjų Šalių teritorijas – tai pagrindinis veiksnys, padedantis plėtoti jų darnius santykius, kuriam taikomos Europos Bendrijos nuostatos“, „nusprendė įgyvendinti laisvą asmenų judėjimą tarp [jų] remiantis Europos Bendrijoje taikomomis nuostatomis.“

5 Susitarimo 1 straipsnyje nustatyta:

„Numatytas tikslas Europos Bendrijos valstybių narių ir Šveicarijos piliečiams yra:

a) suteikti teisę atvykti į šalį, apsigyventi joje, dirbti pagal darbo sutartį, steigti savo verslą bei pasilikti Susitariančiosios Šalies teritorijoje;

b) sudaryti palankesnes sąlygas teikti paslaugas Susitariančiosios Šalies teritorijoje ir visų pirma liberalizuoti trumpalaikių paslaugų teikimą;

c) suteikti teisę asmenims, neužsiimantiems ekonomine veikla priimančiojoje šalyje, atvykti į Susitariančiosios Šalies teritoriją ir joje apsigyventi;

d) sudaryti tokias pat gyvenimo, įsidarbinimo ir darbo sąlygas, kokios yra sudarytos piliečiams.“

6 Kalbant apie paslaugų teikėjus 5 straipsnyje numatyta:

„1. Nenukrypstant nuo kitų konkrečių susitarimų tarp Susitariančiųjų Šalių, tiesiogiai susijusių su paslaugų teikimu (įskaitant Susitarimą dėl prekių ir paslaugų pirkimo valstybinių įstaigų užsakymu, kiek jis apima paslaugų teikimą), pagal I priedo nuostatas paslaugas teikiantys asmenys, įskaitant bendroves, turi teisę teikti paslaugą kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje ne ilgesniu nei 90 faktinių darbo dienų per kalendorinius metus laikotarpiu.

<…>

4. Šiame straipsnyje nurodytos teisės garantuojamos remiantis I, II ir III priedų nuostatomis. 10 straipsnyje nurodyti kiekybiniai apribojimai gali būti netaikomi asmenims, nurodytiems šiame straipsnyje.“

7 Susitarimo 7 straipsnyje nustatyta:

„Pagal I priedą Susitariančiosios Šalys parengia nuostatas dėl šių teisių, susijusių su laisvu asmenų judėjimu:

a) piliečių teisės turėti vienodas sąlygas įsitraukti į ekonominę veiklą ir ja užsiimti bei naudotis vienodomis gyvenimo, įsidarbinimo ir darbo sąlygomis;

<…>“

8 Susitarimo 16 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Siekdamos šiame Susitarime numatytų tikslų, Susitariančiosios Šalys imasi visų priemonių, reikalingų užtikrinti tam, kad teisės ir įsipareigojimai, atitinkantys Europos Bendrijos teisės aktuose nurodytas teises ir įsipareigojimus, į kuriuos daroma nuoroda, būtų taikomi jų santykiuose.

2. Kadangi taikant šį Susitarimą reikia naudoti Bendrijos teisės sąvokas, atsižvelgiama į susijusią Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktiką, priimtą prieš Susitarimo pasirašymo dieną. Šveicarija informuojama apie teismo praktiką, priimtą po šio Susitarimo pasirašymo dienos. Tam, kad būtų užtikrintas tinkamas Susitarimo veiksmingumas, Jungtinis komitetas kurios nors Susitariančiosios Šalies prašymu nustato šios teismo praktikos reikšmę.“

9 Susitarimo I priedo „Laisvas asmenų judėjimas“ 9 straipsnyje, kuris yra jo II skyriuje, numatyta:

„Vienodas požiūris

1. Darbuotojui, kuris yra Susitariančiosios Šalies pilietis, turi būti sudarytos tos pačios įdarbinimo ir darbo sąlygos kaip ir vietiniams darbuotojams kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, nepaisant jo pilietybės, ypač nustatant darbo užmokestį, atleidžiant iš darbo, o bedarbystės atveju – grąžinant arba vėl priimant į darbą.

2. Pagal darbo sutartį dirbantis asmuo ir jo šeimos nariai, nurodyti šio priedo 3 straipsnyje, naudojasi vienodomis mokestinėmis ir socialinėmis lengvatomis kaip vietiniai darbuotojai ir jų šeimos nariai.

<…>“

10 Susitarimo I priedo III skyriuje, sudarytame iš 12–16 straipsnių, įtvirtintos konkrečios nuostatos dėl savarankiškai dirbančių asmenų. Taigi šio priedo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„1. Vienos Susitariančiosios Šalies pilietis, norintis įsisteigti kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje tam, kad galėtų verstis savarankiškai dirbančių asmenų veikla (toliau – savarankiškai dirbantis asmuo), turi gauti leidimą gyventi, galiojantį bent penkerius

metus nuo jo išdavimo dienos, jei jis pateikia kompetentingoms nacionalinėms institucijoms įrodymus, jog jis šiuo tikslu yra įsisteigęs arba nori įsisteigti.“

11 Susitarimo 15 straipsnyje numatyta:

„1. Dėl teisės užsiimti savarankiškai dirbančių asmenų veikla ir ja verstis savarankiškai dirbančiam asmeniui priimančiojoje šalyje sudaromos ne mažiau palankios sąlygos nei tos šalies piliečiams.

2. Šio priedo 9 straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos šiame skyriuje minėtiems savarankiškai dirbantiems asmenims.“

12 Susitarimo IV skyriuje, be kita ko, numatytos šios nuostatos, susijusios su paslaugų teikėjais:

„*17 straipsnis*

Paslaugas teikiantys asmenys

Kalbant apie paslaugų teikimą, pagal šio Susitarimo 5 straipsnį draudžiama:

a) kaip nors apriboti paslaugų teikimą pasienyje Susitariančiosios Šalies teritorijoje, neviršijantį 90 faktinių darbo dienų per kalendorinius metus;

b) kaip nors apriboti teisę atvykti į šalį ir joje gyventi tais atvejais, kurie nurodyti šio Susitarimo 5 straipsnio 2 dalyje;

i) paslaugas teikiantiems asmenims, kurie yra Europos Bendrijos valstybių narių ar Šveicarijos piliečiai ir gyvena kitoje nei paslaugų gavėjas Susitariančiosios Šalies teritorijoje;

ii) nenukrypstant nuo 1 straipsnio, paslaugas teikiančių asmenų darbuotojams, neatsižvelgiant į jų pilietybę, kurie yra integruoti į vienos Susitariančiosios Šalies reguliarią darbo rinką ir pagal paskyrimą teikia paslaugas kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

18 straipsnis

Šio priedo 17 straipsnio nuostatos taikomos bendrovėms, įsteigtoms pagal Europos Bendrijos valstybių narių ar Šveicarijos įstatymus ir turinčioms savo registruotą buveinę, centrinę administraciją ar pagrindinę komercijos buveinę Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

19 straipsnis

Pagal šio ir II bei III priedų nuostatas, paslaugas teikiantis asmuo, kuris turi teisę ar yra gavęs leidimą teikti paslaugą, gali tuo tikslu laikinai užsiimti veikla valstybėje, kurioje tokia paslauga teikiama tokiomis pačiomis sąlygomis, kokias valstybė nustatė savo piliečiams.“

Nacionalinės teisės aktai

13 Vokietijos socialinės apsaugos kodekso (Sozialgesetzbuch, toliau – SGB VI) VI knyga skirta valstybinei draudimo sistemai senatvės pensijai gauti.

14 Šios knygos 1 straipsnyje „Dirbantys pagal darbo sutartį asmenys“ numatyta:

„Asmenys, kurie turi būti apdrausti socialiniu draudimu, yra:

1) asmenys, kurie dirba už užmokestį ar vykstant jų profesiniam mokymui; pareiga būti apdraustam išlieka gaunant pajamas iš dalinio nedarbo pagal III knygą;

<…>“

15 Šiame straipsnyje yra nuostata, kuria nustatoma išimtis, taikoma uždarųjų bendrovių valdybos nariams.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

16 Vokietijos pilietis Ch. Grimme nuo 1996 m. rugsėjo 26 d. yra *BGI Bertil Grimme*, kurios registruota buveinė yra Cuge (Šveicarija), Hamburgo (Vokietija) filialo atsakingas asmuo. Nuo 2003 m. gruodžio 29 d. ieškovas pagrindinėje byloje, kaip *Grimme AG* valdybos narys, yra įregistruotas Cugo kantono prekybos registre kaip įgaliotas kolektyviai pasirašyti bendrovės dokumentus.

17 2003 m. birželio mėn. Ch. Grimme kreipėsi į *Deutsche Angestellten-Krankenkasse*, prašydamas įvertinti jo veiklą Hamburgo filiale socialinio draudimo teisės atžvilgiu. Pagrįsdamas prašymą jis nurodė savo įdarbinimo prokūristu ir atsakingo filialo asmens sutartį, taip pat tai, kad gauna bazinę algą, kurią gautų dar šešias savaites nedarbingumo atveju. Be to, jis gauna įmonės pelno dalį, atsižvelgiant į šios ekonominius rezultatus.

18 2003 m. rugpjūčio 7 d. Sprendimu *Deutsche Angestellten-Krankenkasse* nustatė, kad ieškovas pagrindinėje byloje vykdydamas veiklą Hamburgo filiale yra susijęs darbo santykiais ir todėl turi būti apdraustas valstybiniu socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti.

19 Ch. Grimme pateikė prieštaravimą dėl šio sprendimo teigdamas, kad jis turi būti laikomas pagal Šveicarijos teisę įsteigtos uždarosios bendrovės valdybos nariu, todėl nuo šio statuso įgijimo – ir pagal Vokietijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos

nariu. Tad nuo 2003 m. gruodžio 29 d. jis neturėjo pareigos būti apdraustas valstybiniu socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti. 2004 m. rugsėjo 8 d. Sprendimu šis prieštaravimas buvo atmestas.

20 2005 m. lapkričio 1 d. Sprendimu *Sozialgericht Hamburg* (Hamburgo socialinių bylų teismas) patenkino ieškovo prašymą ir panaikino pagrindinėje byloje skundžiamus sprendimus tiek, kiek juose buvo numatyta pareiga apdrausti Ch. Grimme valstybiniu socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti ir draudimu nuo nedarbo.

21 *Deutsche Rentenversicherung Bund* pateikus apeliacinį skundą *Landessozialgericht Hamburg* (Hamburgo apygardos socialinių bylų teismas) 2006 m. spalio 11 d. Sprendimu patvirtino pirmosios instancijos teismo *Sozialgericht Hamburg* sprendimą. Šveicarijos akcinės bendrovės valdybos nariai buvo prilyginti Vokietijos akcinės bendrovės valdybos nariams, todėl jiems taip pat turėjo būti taikoma nukrypti nuo pareigos apdrausti valstybiniu socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti leidžianti nuostata, numatyta SGB VI 1 straipsnyje.

22 *Deutsche Rentenversicherung Bund* pateikė kasacinį skundą *Bundessozialgericht* (Federalinis socialinių bylų teismas). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad, priešingai nei aiškino teismai pagrindinėje byloje, pagal Šveicarijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos nariai nėra prilyginami pagal Vokietijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos nariams. Tačiau *Bundessozialgericht* svarsto, ar SGB VI 1 straipsnyje numatytos nuostatos dėl akcinės bendrovės valdybos nariams taikomos išimties netaikymas asmenims, kaip antai ieškovui pagrindinėje byloje, yra suderinamas su Susitarimo nuostatomis, konkrečiai kalbant, tomis, kurios susijusios su įsisteigimo laisve ir laisvu paslaugų teikimu.

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui Susitarimas, nors numatantis laisvę įsisteigti Susitariančiosios Šalies teritorijoje tik fiziniams asmenims, taip pat gali būti taikomas ir bendrovėms, įsteigtoms pagal valstybės narės ar Šveicarijos teisę. Susitarimo taikymo srities išplėtimas matyti iš jos konstatuojamųjų dalių, kuriose neatskiriamos fizinio ir juridinio asmens sąvokos, ir iš galutinio akto, kuriame numatyta, kad visos būtinos nuostatos yra priimtos tam, kad būtų užtikrintas *acquis communautaire* taikymas, bei iš 16 straipsnio 1 dalies, susijusios su Bendrijos teise.

24 Be to, teigdamas, kad Susitarimas netaikomas bendrovėms, *Bundessozialgericht* svarsto dėl teisės teikti siūlomas paslaugas pagal Susitarimo 5 straipsnio 1 dalį ir I priedo 18 straipsnį bendrovėms Susitariančiųjų Šalių teritorijoje ir EB 48 ir 50 straipsnių, susijusių su įsisteigimo laive bei paslaugų teikimu Bendrijos teritorijoje, atitikties. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui Susitarime numatyta laisvė teikti paslaugas, nors siauriau apibrėžta laiko atžvilgiu ir siauresnės taikymo srities nei laisvė Bendrijos teisėje, remiantis individualiu tyrimu, gali reikšti paslaugų teikimą ilgesnį laiką.

25 Manydamas, kad sprendimui priimti reikia Direktyvos 98/59 nuostatų išaiškinimo, *Bundessozialgericht* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo nuostatos, ypač jo 1, 5, 7 ir 16 straipsniai bei I priedo 12, 17, 18 ir 19 straipsniai, turi būti aiškinamos taip, kad jos draudžia reikalauti apdrausti pagal Šveicarijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos narį, įdarbintą Vokietijoje, Vokietijos socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti, jei pagal Vokietijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos narys yra atleistas nuo tokios pareigos?“

Dėl prejudicinio klausimo

26 Pirmiausia reikia priminti, kad Susitarimas patenka tarp septynių sektorinių susitarimų, sudarytų tarp tų pačių šalių ir pasirašytų 1999 m. birželio 21 dieną.

27 Šie susitarimai buvo pasirašyti po to, kai 1992 m. gruodžio 6 d. Šveicarijos Konfederacija atsisakė pasirašyti Europos ekonominės erdvės susitarimą (EEE). Atsisakydama Šveicarijos Konfederacija nepasirašė ekonomiškai integruoto vieneto su vientisa rinka projekto, pagrįsto bendromis taisyklėmis tarp narių, bet pasirinko dvišalių susitarimų tarp Bendrijos ir jos valstybių narių tam tikrose srityse būdą. Todėl Šveicarijos Konfederacija neprisijungė prie Bendrijos vidaus rinkos, kurioje buvo numatyta panaikinti kliūtis sukurti visiškos judėjimo laisvės erdvę, panašią į tą, kurią siūlo nacionalinė rinka ir kuri, be kita ko, apima laisvę teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvę.

28 Taigi siekiant sustiprinti ryšius tarp Susitariančiųjų Šalių dvišalis susitarimas buvo pasirašytas tarp Europos Bendrijos ir jos valstybių narių bei Šveicarijos Konfederacijos dėl laisvo asmenų judėjimo. Nuo 2006 m. balandžio 1 d. jis buvo išplėstas Išplėtimo protokolu, pasirašytu 2004 m. spalio 26 d., valstybėms narėms, įstojusioms į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d. (OL L 89, 2006, p. 30).

29 Atsižvelgiant į tai, Bendrijos teisės nuostatų, susijusių su vidaus rinka, išaiškinimas negali būti automatiškai perkeltas į Susitarimo išaiškinimą, nebent jame šiuo klausimu yra aiškiai numatytos nuostatos (žr. 1982 m. vasario 9 d. Sprendimo *Polydor ir RSO Records*, 270/80, Rink. p. 329, 15–19 punktus).

30 Kalbant apie Susitarimo poveikį ieškovo pagrindinėje byloje draudimui Vokietijos valstybinių socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti, Teisingumo Teismui pateiktu klausimu pirmiausia siekiama nustatyti, ar Susitarimas užtikrina teisę laisvai įsisteigti

tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, kurie yra įsteigti pagal Bendrijos valstybės narės teisę ar Šveicarijos teisę ir turi registruotą buveinę, centrinę administraciją ir pagrindinę komercijos buveinę vienos iš Susitariančiųjų Šalių teritorijoje. Todėl reikia patikrinti, ar ieškovo pagrindinėje byloje teisės atsiranda iš Susitarimo dėl paslaugų teikimo nuostatų, ir galiausiai išnagrinėti, ar pagal šį Susitarimą pareiga būti apdraustam Vokietijos valstybiniu socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti kelią grėsmę vienodam ieškovo pagrindinėje byloje, kaip samdomo darbuotojo, vertinimui.

31 Pirma, kalbant apie juridinių asmenų įsisteigimo laisvės klausimą, ieškovas pagrindinėje byloje teigia, kad jokioje Susitarimo nuostatoje nėra aiškiai numatyta, kad ši laisvė netaikoma juridiniams asmenims. Susitarimo konstatuojamosiose dalyse yra nuoroda į asmenis, neatskiriant fizinių asmenų nuo juridinių, kuri pagrindžia laisvą asmenų judėjimą pagal *acquis communautaire*. Be to, Susitarimo 16 straipsnio 1 dalyje aiškiai numatyta, kad Susitariančiosios Šalys imasi visų priemonių, reikalingų užtikrinti, kad teisės ir įsipareigojimai, atitinkantys Europos Bendrijos teisės aktuose nurodytas teises ir įsipareigojimus, į kuriuos daroma nuoroda, būtų taikomi jų santykiuose. Todėl Susitarime fiziniams asmenims užtikrinta įsisteigimo laisvė turi būti aiškinama taip, kaip taikoma ir juridiniams asmenims.

32 Vis dėlto tokiam aiškinimui negalima pritarti.

33 Iš Susitarimo 1 straipsnio, kuriame nustatyti jo tikslai, teksto matyti, kad jie nustatyti Bendrijos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos piliečių naudai, todėl fiziniams asmenims. Pagal Susitarimo 1 straipsnio a punktą jo tikslas yra suteikti teisę atvykti į šalį, apsigyventi joje, dirbti pagal darbo sutartį, steigti savo verslą bei pasilikti Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

34 Taip pat reikia priminti, kad Susitarimo nuostatose sutelktas dėmesys į šias asmenų, Bendrijos ir Šveicarijos piliečių, kategorijas, t. y. į savarankiškai dirbančius asmenis, kurie apima ir savarankiškai dirbančius pasienio darbuotojus, tarp kurių yra samdomi darbuotojai, komandiruoti darbuotojai ir pasienio samdomi darbuotojai, paslaugas teikiantys asmenys, paslaugas gaunantys asmenys, Susitariančiosios Šalies teritorijoje mažiau nei vienus metus dirbantys asmenys, studentai, darbo ieškantys asmenys, ekonominės veiklos nevykdantys asmenys bei šių skirtingų kategorijų asmenų šeimos nariai. Visos šių asmenų kategorijos, išskyrus paslaugas teikiančius ir gaunančius asmenis, pagal pobūdį turėtų būti fiziniai asmenys.

35 Reikia konstatuoti, kad, išskyrus Susitarimo 5 straipsnio 1 dalį ir I priedo 18 straipsnį, kuriuose numatoma, kad teisė teikti nustatytas paslaugas suteikiama bendrovėms, jokia šio Susitarimo ar jo priedo nuostata nesuteikia juridiniams asmenims teisės įsisteigti vienos ar kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

36 Pagal Susitarimą teisė įsisteigti vienoje Susitariančiosios Šalies teritorijoje suteikiama tik savarankiškai dirbantiems Bendrijos valstybės narės ar Šveicarijos Konfederacijos piliečiams. Pagal Susitarimo I priedo 12 straipsnio 1 dalį šiam savarankiškai dirbančiam asmeniui, kuris nori įsikurti kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje tam, kad galėtų steigti savo verslą, išduodamas leidimas gyventi šalyje, galiojantis mažiausia penkerius metus, kuris gali būti pratęstas.

37 Reikia pridurti, kad Susitarimo 16 straipsnio 1 dalyje, susijusioje su *acquis communautaire* taikymu santykiuose tarp Susitariančiųjų Šalių, jos taikymas numatomas tik siekiant Susitarimo tikslų. Šie tikslai išvardyti Susitarimo 1 straipsnio a punkte, kuriame aiškiai numatyta įsisteigimo teisė fiziniams asmenims kaip savarankiškai dirbantiems asmenims. Šią teisę patvirtino teismo praktika (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Stamm ir Hauser*, C-13/08, Rink. p. I-11087, 44 punktą). Atvirkščiai, tokios teisės suteikimas juridiniam asmeniui nėra Susitarimu siekiamas tikslas.

38 Be to, Susitarimo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta *acquis communautaire* taikymo santykiams tarp Susitariančiųjų Šalių sąlyga, kad būtų nurodytos teisės ir įsipareigojimai, atitinkantys Europos Bendrijos teisės aktuose nurodytas teises ir įsipareigojimus. 16 straipsnio 1 ir 2 dalimis negalima remtis pagrindinėje byloje, nes Susitarime nenurodoma jokia nuostata, susijusi su juridinių asmenų įsisteigimo teise.

39 Todėl nereikia tvirtinti, kad juridiniai asmenys turi tokią pačią įsisteigimo teisę kaip fiziniai asmenys šio Susitarimo atžvilgiu.

40 Antra, kalbant apie Susitarimo nuostatų dėl paslaugų teikimo poveikio ieškovo pagrindinėje byloje situacijai, reikia pabrėžti, kad pagal Susitarimo 1 straipsnio b punktą jo tikslas yra sudaryti palankesnes sąlygas teikti paslaugas Susitariančiosios Šalies teritorijoje ir visų pirma liberalizuoti trumpalaikių paslaugų teikimą.

41 Reikia priminti, jog Susitarimo 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šio liberalizavimo adresatai yra paslaugų teikėjai, t. y. fiziniai asmenys ir bendrovės. Pagal Susitarimo I priedo 18 straipsnį šio priedo 17 straipsnio a punkto nuostatos taikomos bendrovėms, įsteigtoms pagal Europos Bendrijos valstybių narių ar Šveicarijos įstatymus ir turinčioms savo registruotą buveinę, centrinę administraciją ar pagrindinę komercijos buveinę Susitariančiosios Šalies teritorijoje, pagal kurią draudžiama kaip nors apriboti paslaugų teikimą pasienyje Susitariančiosios Šalies teritorijoje, neviršijantį 90 faktinių darbo dienų per kalendorinius metus

42 Reikia konstatuoti, kad Susitarime numatytas paslaugų teikimas, kaip matyti iš jo I priedo 17 straipsnio a punkto, susijęs tik su paslaugų teikimu pasienyje, ir teisė teikti paslaugas Susitariančiosios Šalies teritorijoje Susitarimo 5 straipsnio 1 dalimi ir I priedo 17 straipsnio a punktu ribojama 90 faktinių darbo dienų per kalendorinius metus. Pagal

I priedo 19 straipsnį ir šio Susitarimo II bei III priedų nuostatas priimanti valstybė negali nustatyti paslaugas teikiančiam asmeniui blogesnių sąlygų nei savo piliečiams.

43 Iš šio sprendimo 40–42 punktų matyti, kad pagal Susitarimą draudžiama tarp Bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos apriboti laisvę teikti paslaugas pasienyje 90 faktinių darbo dienų per kalendorinius metus.

44 Todėl valstybės narės pilietis, šioje valstybėje nuolat dirbantis ne daugiau kaip 90 faktinių darbo dienų per kalendorinius metus ir jeigu jo veikla laikoma pasienio veikla, neįgyja jokių teisių pagal Susitarimo nuostatas paslaugų teikimo atžvilgiu.

45 Trečia, Teisingumo Teismas svarsto, kaip aiškiai matyti iš prejudicinio klausimo ir Ch. Grimme tvirtinimų per posėdį, dėl samdomų darbuotojų nediskriminavimo principo, t. y. ar jis numatytas Susitarime.

46 Ch. Grimme tvirtina, kad samdomo darbuotojo privalomas draudimas Vokietijos valstybiniu socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti pažeidžia vienodą požiūrį. *Bertil Grimme* darbuotojo ir šios bendrovės valdybos nario privalomas draudimas, nors pagal Vokietijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos nariai neprivalo būti draudžiami, prieštarauja samdomų darbuotojų nediskriminavimo principui, kurį užtikrina Susitarimo I priedo 9 straipsnis.

47 Susitarimo I priedo 9 straipsnyje užtikrinamas vienodas požiūris į samdomus darbuotojus, vienos Susitariančiosios Šalies piliečius kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje. Požiūris į juos negali skirtis nuo požiūrio į nacionalinius samdomus darbuotojus įdarbinimo ir darbo sąlygų atžvilgiu, konkrečiai kalbant, atlyginimo, atleidimo iš darbo ir profesinio perkvalifikavimo ar grąžinimo į darbą atveju atžvilgiu.

48 Todėl šiame straipsnyje numatyta tik Susitariančiosios Šalies piliečio diskriminacija dėl pilietybės kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

49 Iš Teisingumo Teismui pateiktų faktinių aplinkybių matyti, kad Ch. Grimme yra Vokietijos pilietis ir vykdo savo, kaip darbuotojo, veiklą *Bertil Grimme* filiale Hamburge. Todėl šiuo atveju neturi kilti vienos Susitariančiosios Šalies institucijų kitos Susitariančiosios Šalies piliečio diskriminavimo klausimas. Tai, jog Ch. Grimme yra pagal Šveicarijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos narys, neturi jokios įtakos šiuo atžvilgiu.

50 Atsižvelgiant į tai, kas minėta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad Susitarimo nuostatos, ypač jo 1, 5, 7 ir 16 straipsniai bei I priedo 12, 17, 18 ir 19 straipsniai, nedraudžia valstybės narės teisės aktų, pagal kuriuos reikalaujama, jog šios valstybės narės pilietis, dirbantis jos teritorijoje, būtų apdraustas šios valstybės narės valstybiniu socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti, nepaisant to, kad šis asmuo yra pagal Šveicarijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos narys, nors šios valstybės narės akcinių bendrovių valdybos nariai neprivalo būti apdrausti tuo pačiu draudimu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge pasirašyto Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo nuostatos, ypač jo 1, 5, 7 ir 16 straipsniai bei I priedo 12, 17, 18 ir 19 straipsniai, nedraudžia valstybės narės teisės aktų, pagal kuriuos reikalaujama, jog šios valstybės narės pilietis, dirbantis jos teritorijoje, būtų apdraustas šios valstybės narės valstybiniu socialiniu draudimu senatvės pensijai gauti, nepaisant to, kad šis asmuo yra pagal Šveicarijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės valdybos narys, nors šios valstybės narės akcinių bendrovių valdybos nariai neprivalo būti apdrausti tuo pačiu draudimu.

Parašai.